Vaasan hallinto-oikeus hylkäsi Vihdin kunnan (Vihdin Veden) valituksen ja piti voimassa Etelä-Suomen aluehallintoviraston (AVI) kielteisen ympäristölupapäätöksen. Uudelle Etelä-Nummelan jätevedenpuhdistamolle ei myönnetty ympäristölupaa. Tuomioistuin oli yksimielinen siitä, että lupaa ei voida myöntää, mutta päätöksen oikeudellisista perusteluista syntyi äänestys ja tekniikan alan hallinto-oikeustuomari on esittänyt eriävän mielipiteen.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Lupapäätökseen annetussa valituksessa esitettiin, että uuden jätevedenpuhdistamon vaikutuksia tulisi verrata nykytilaan, jossa Siuntionjokeen jo johdetaan nykyisen Nummelan jätevedenpuhdistamon jätevesiä. Hallinto-oikeus hylkäsi tämän näkemyksen ja linjasi aluehallintoviranomaisen näkökannan mukaisesti, että vaikutuksia on verrattava tilanteeseen, jossa vesistöön ei johdettaisi lainkaan jätevesiä. Asian arviointiin vaikutti se, että nykyisen Nummelan jätevedenpuhdistamon voimassa olevaan ympäristölupaan sisältyy velvoite, jonka mukaan jätevesien johtaminen Siuntionjoen vesistöön on lopetettava 31.12.2029 mennessä.

Hallinto-oikeuden ratkaisussa korostuu erityisesti Karhujärven heikko ekologinen tila sekä Nummelan viemäröintialueen huomattava jätevesikuormituksen lisääntyminen mitoitusvuoteen 2050 mennessä johtuen viemäröintialueen asukasmäärän voimakkaasta kasvuennusteesta. Tällöin erityisesti jätevesikuormituksen lisääntyminen ajan kuluessa ja kuormituksen pitkäkestoisuus johtaisi hallinto-oikeuden mukaan siihen, että Karhujärven tila heikentyisi tai jätevesikuormitus vähintään ylläpitäisi järven heikentynyttä tilaa. Uuden jätevedenpuhdistamon erittäin tehokaskaan toiminta ei pitkällä aikavälillä johtaisi Siuntionjoen vesistöön kohdistuvan jätevesien aiheuttaman kuormituksen vähenemiseen siten, että purkuvesistön tila paranisi.

Hallinto-oikeus katsoi, että Etelä-Nummelan jätevedenpuhdistamon toiminnasta aiheutuu hakemuksen mukaisella sijaintipaikalla ympäristönsuojelulain 49 §:n vastaista merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa sekä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 20 a §:n vastaista pintavesimuodostuman tilatavoitteen saavuttamisen vaarantumista ja saman lain 20 b §:n vastaista vesimuodostuman tilan heikentymistä, joita ei voida lupamääräyksillä estää, joten lupaviranomainen on voinut hylätä hakemuksen.

Äänestyslausunto

Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisusta toimitettiin äänestys, johon tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö jätti eriävän mielipiteen (äänestyslausunnon).

Häikiö oli enemmistön kanssa samaa mieltä lopputuloksesta eli siitä, että ympäristöluvan myöntämiselle ei ollut edellytyksiä ja valitus oli hylättävä. Hänen oikeudellinen ja tekninen perustelunsa poikkesi kuitenkin enemmistön linjasta seuraavissa asioissa.

Häikiö katsoi, että uuden laitoksen vaikutuksia olisi tullut verrata vesistön nykytilaan. Toisin kuin enemmistö hän ei antanut painoarvoa sille, että lupa on määräaikainen ja Nummelan jätevedenpuhdistamon toiminta on lopetettava vuonna 2029. Enemmistö oli sitä mieltä, että lupaharkinnassa ei voida verrata hakemuksen mukaisten päästöjen vaikutusta pelkästään nykytilaan, koska nykyisen ympäristöluvan mukaisen toiminnan suuruiset päästöt on lopetettava määräajan päättymisen jälkeen.

Lisäksi hän katsoi, että koska uusi puhdistamo korvaisi nykyisen Nummelan jätevedenpuhdistamon ja toimisi huomattavasti tehokkaammin, rehevöittävien ravinteiden kuormitus pienenisi alkuvaiheessa merkittävästi. Lisäksi ravinteiden kuormitusennusteen merkitystä arvioitaessa on huomioitava se, että ennustus on suuntaa antava ja edustaa laitoksen enimmäiskuormitusta. Näiden tekijöiden vuoksi jätevesien johtaminen uudelta Etelä-Nummelan jätevedenpuhdistamolta ei Häikiön mukaan rikkoisi vesienhoitolakia eli se ei heikentäisi alapuolisten vesimuodostumien (kuten Karhujärven tai Siuntionjoen) tilaa tai vaarantaisi niiden hyvän tilan saavuttamista.

Häikiön mukaan Nummelan viemäröintialueella muodostuvien jätevesien käsittelyyn ja johtamiseen on kuitenkin olemassa ainakin yksi toteuttamiskelpoinen, Siuntionjoen vesistön kannalta merkittävästi vähemmän haitallinen vaihtoehto, joka voidaan toteuttaa vastaavalla kustannustasolla. Lisäksi uuden jätevedenpuhdistamon vesistökuormituksella olisi sen erittäin tehokkaasta toiminnasta huolimatta merkittävää haitallista vaikutusta purkupaikan lähialueella eli Mäyräojassa ja Risubackajoessa.

Lupa oli Häikiön mukaan evättävä, koska toiminta aiheuttaisi sijoituspaikassaan ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 kohdan vastaista ympäristön pilaantumista. Lisäksi Etelä-Nummelan puhdistamo ylittää jo parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) tason, eikä päästöille voida asettaa enää ankarampia ehtoja haittojen poistamiseksi.

Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään 21.12.2026.

Valituslupaa haetaan kirjallisella, vapaamuotoisesti kirjoitetulla hakemuksella ja valituksella. Sekä valituslupa että valitus on jätettävä määräaikaan mennessä. Ennen valituksen arviointia, korkein hallinto-oikeus ratkaisee valituslupahakemuksen. Vain noin 20 %:lle valituksista myönnetään valituslupa. Asian käsittely KHO:ssa kestää eri ajan riippuen siitä myönnetäänkö asiassa valituslupa. Asiat, joissa ei myönnetä valituslupaa, käsitellään keskimäärin alle kuudessa kuukaudessa. Asioissa, joissa valituslupa myönnetään, käsittelyaika on keskimäärin noin vuoden.

Korkeimman hallinto-oikeuden on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) mukaan myönnettävä valituslupa jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Korkein hallinto-oikeus voi myöntää valitusluvan myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallintotuomioistuimen päätöksestä.

Mikäli asiassa päätetään hakea valituslupaa, tarkoituksenmukaisinta olisi todennäköisesti pyrkiä perustelemaan hakemus edellisen listauksen kohdan 1 mukaisesti. Asia tulee kuitenkin arvioida tarkemmin, mikäli valituslupaa päätetään hakea. Tarkempi arviointi ei ole ollut vielä mahdollista tässä määräajassa.